

Kauza Bělorusko

Běloruské prezidentské volby a události s nimi spojené po několik týdnů plnily první stránky novin i vysílací čas televizních zpravodajství. Nyní je však již situace stejná, jako byla před volbami – o Bělorusku se moc nepíše a nikoho už asi příliš nezajímá. Pojdme se tedy s jistým odstupem na „kauzu“ běloruských prezidentských voleb znovu podívat.

O Bělorusku se již dlouho mluví jako o „poslední diktatuře v Evropě“ a je-li některými médii tento stát zmíněn, tak vždy v negativních souvislostech – potlačování lidských práv, totalita, úpadek, závislost na Rusku, tyran Lukašenko atd. Před prezidentskými volbami, které se konaly 19. března, se pak opět objevily zmínky o běloruské opozici.

Běloruská opozice je známa svojí roztržičností a neschopností koordinovat společný postup, na to ostatně narazíme i dále. Nicméně před těmito volbami se s velkou slávou dokázala dohodnout na jednom kandidátovi. Dohoda však dlouho nevydržela a v prezidentských volbách nakonec figurovali čtyři kandidáti – kromě Lukašenka ještě další řekněme provládní kandidát Sjarhej Hajdukevič, a pak dva kandidáti opoziční – „jednotný kandidát“ Alexandr Milinkevič a Alexandr Kozulin. Již před volbami však bylo zřejmé, že tentokrát se „západ“ nespokojí s pouhou kritikou údajně nedemokratických voleb, ale opít úspěchy svých barevných revolucí na Ukrajině a v Gruzii se pokusí o něco podobné i v Bělorusku. Není to sice zadarmo, ale co bychom pro demokracii a následnou privatizaci neudělali, že. Například do ukrajinské „revoluce“ jenom vláda Spojených států prostřednictvím různých státních i polosoukromých nadací, jako jsou Freedom House, National Endowment for Democracy či National Democratic, investovala zhruba 100 milionů dolarů. A nesmíme zapomenout ani na Sorosův Open Society Fund, který poskytuje mnoho milionů na „podporu demokracie“ opravdu leckde a leckomu. Přidáme-li si k tomu oficiální vyjádření mnoha západních vládních činitel, od představitelů USA počínaje, různými komisaři Evropské unie konče, o tom, jak volby jistě budou zmanipulované a jak je nutno Lukašenka svrhnout a zavést i v Bělorusku konečně tu vytoženou demokracii, bylo zřejmé, že Bělorusko je po Jugoslávii, Ukrajině, Kyrgyzstánu a Gruzii na řadě.

A opravdu, scénář byl dost podobný – jasné mediální rozdělení na hrdiny a padouchy nadcházejících voleb, masivní podpora opozice, zakládání různých výborů a společností na její podporu a v samotném „diktátorském“ Bělorusku pak předvolební shromáždění, na nichž se opozice ujišťovala, že volby budou zfalšované a oni to tak nenechají.

Předvolební průzkumy a to oficiální, čili nedemokratické, i neoficiální, prováděné opozičními strukturami či zahraničními skupinami, čili průzkumy svobodné a demokratické, předpokládaly Lukašenkovo vítězství. Například lednový průzkum veřejného mínění prováděný Gallup/Baltic Surveys zveřejněný v emigrantském Belarussian Review zjistil pouze 17 % podpory pro Milinkeviče a téměř 55 % podporu pro Lukašenka. A ten volby také vyhrál – podle oficiálních běloruských čísel získal Lukašenko 83% hlasů, Milinkevič 6,1%, druhý opoziční kandidát Kozulin 2,3% a Hajdukevič 3,5% hlasů.

Po vyhlášení výsledků se rozjela osvědčená kampaň – „západní“ představitelé protestovali proti údajně zfalšovaným volbám, s vážnou tváří vyslovovali obavy o osud demokracie

v Bělorusku a hrozili sankcemi. Více než 80% hlasů je prý jasným důkazem zfalšování voleb. Je zajímavé, že podobný pokřik nenastal, když prozápadní gruzínský prezident Saakašvili, produkt „růžové revoluce“, v údajně svobodných volbách získal 97% hlasů, čísla dosti známé z „voleb“ konaných za boševické totality.

V Bělorusku samém se pak konaly demonstrace, na kterých se přítomní dušovali, kterak se nerozejdou, dokud nebudou vyhlášeny nové volby. A západní oficiální média (až na čestné výjimky) samozřejmě referovala ve stylu – hodní versus špatní. Hodné byly ty tisíce (podle některých až desetitisíce) demonstrantů na náměstích, zlý byl Lukašenko a jeho represivní nástroje. Hodní demonstrovali a chtěli svobodné volby, zlí jim nechtěli demonstrování povolit, týrali je žízň a hladem, rozháněli jejich demonstrace, tloukli je a zavírali do vězení. Hezká pohádka, bohužel pro pohádkáře ne se šťastným koncem.

Realita byla pochopitelně jiná – dejme na chvíli slovo očitému svědku, ovšem takovému svědku, který za svá slova není nikým placen ani jinak motivován. Americký novinář Daniel McAdams publikoval na serveru Anti-War zajímavé svědectví, zajímavé tím, jak se odlišuje od oficiální verze. Uvedl zde například toto: „Chtěl bych také něco říci ke lžím, které zněly v západním tisku před, během a po prezidentských volbách. Jak vím, že to jsou lži? Já jsem tam byl. Byl jsem tam, stál jsem na Říjnovém náměstí a pozoroval těch přibližně 150 demonstrantů, o kterých BBC hovořila jako o tisících. Fotografoval jsem si lahve od piva a papírové kelímky od kávy poházené na zemi, i když zahraniční média srdceryvně vykřikovala, že demonstrantům policie nedovolí konzumovat žádné jídlo a pít... Zahraniční tisk informoval o tom, že na demonstracích bylo mnoho policistů, já jsem jich tam vždy viděl mnohem méně, než na jakémkoliv setkání v USA nebo v západoevropských velkoměstech. Pravdou je i to, že když se vrchnost rozhodla odstranit z náměstí stany (ty si tam postavilo několik desítek demonstrantů), policisty při tom téměř nebylo vidět. Ve výpočtu podobných lží o opozičních demonstracích by se dalo pokračovat donekonečna.“ Klasický mediální postup – lhát, lhát a lhát, vytvářet virtuální realitu, které nakonec všichni uvěří.

Podle všech informací se zdá býti pravdou, že většina Bělorusů Lukašenka opravdu podporuje a to navzdory západní propagandě. Ta se do Běloruska poměrně lehce dostává přes kabelové televize, které sledují miliony lidí, nebo přes volně přístupný internet. Základem Lukašenkovy podpory jsou především ekonomické úspěchy jeho vlády. Na rozdíl od sousední Ukrajiny hospodářsky rozvrácené exponenty tzv. Oranžové revoluce, kteří rozkradli to, co se ještě dalo, běloruská ekonomika funguje a roste.

Zpět k demonstrantům - těch postupem času ubývalo a „revoluční nálada“ utichala. Architekti revoluce se pokoušeli tento trend zvrátit srdceryvnými zprávami o tom, kterak diktátor Lukašenko zavírá opoziční představitel do vězení. Ano, například neúspěšný kandidát Alexandr Milinkevič byl odsouzen k trestu vězení. Za co? Za to, že i podle západních médií na neohlášeném veřejném shromáždění vyzval ke státnímu převratu, když řekl, že nebude čekat další čtyři roky na změnu v úřadě prezidenta. Za výzvu k převratu byl odsouzen k dlouhým 15 dnům (opravdu dnům) odnětí svobody. Slovo kdyby nemám rád, ale dokážete si představit, kdyby se něco podobného stalo a kdyby něco podobného bylo řečeno na demonstraci třeba u nás nebo v Německu, Francii či v USA?

Pokračování na straně 6

Pokračování ze strany 5

Ani další mediální masáž o krutých trestech pro opozici však nic nezměnila na tom, že i poslední demonstranti se rozešli a v Bělorusku panuje klid, stejný, jako tam byl před volbami, všemožné mezinárodní výbory na podporu demokracie a lidských práv v Bělorusku již nikoho nezajímají, novináři to pochopili a našli si nová témata. Revoluce v Bělorusku skončila.

Bělorusko jistě není demokratickou zemí tak, jako tento pojem chápeme. A v jistém smyslu slova je tam bezpochyby menší svoboda než u nás. Běloruský režim skutečně nešetří manipulací a státní propagandou, míra korupce v Bělorusku je vysoká a perspektivy odborníků na uplatnění nepříliš dobré. Ovšem je alternativou tohoto stavu jiná manipulace, jiná propaganda, výprodej státního majetku za zlomkové ceny, hospodářský úpadek a absolutní a nekritické přijetí tzv. západního stylu života a liberální demokracie se vším, co to dnes obnáší? Ano, určitou alternativou to je, ale je to tou lepší z nich?

Těžko říci, jestli Bělorusové zvolili menší ze dvou zel. Podle mého názoru by tomu mnohé napovídalo. Ale určitě to nebyla lehká volba. Opravdu asi nebylo lehké být Bělorusem a muset učinit tento výběr.

František Nonnemann

Co je a co není pravicové?

Jsem pevně přesvědčen o tom, že každé nacionalistické hnutí musí být ze své podstaty pravicové a to i přesto, že dnes slyšíme, že rozdělení na pravici a levicu ztratilo smysl. Levice totiž dnes prohlašuje, že zásadně nezpochybňuje soukromý majetek, a pravice zase ctí sociální potřeby a nutnost existence sociálního státu. Opravdu, takovéto dělení, dle kterého pravice je stranou těch bohatých a levice se zastává chudých a utlačovaných, dnes neodpovídá realitě. Realitě to však již neodpovídá skoro sto let a u nás je toto chápání jasným pozůstatkem zakořeněné bolševické ideologie.

Proč tedy podle mne skutečné nacionalní hnutí je a musí být pravicové? Pravice je vždy pronárodní (s výjimkou liberalismu, ovšem o oprávněnosti jeho řazení na pravou část politického spektra se dá s úspěchem pochybovat), zatímco levice je až na některé své drobné odchylky prakticky celá internacionální, nadnárodní či protinárodní.

Pravice ctí rodinu jako základ společnosti, levice jí proti tomu přiznává význam jen velmi malý, pakliže vůbec nějaký, ta na prvé místo vyzdvihuje jednotlivce a pak až masu, dav, hmotu.

Pravice ctí práci a za nabízenou odměnu, mzdu, ji také každému nabízí. Levice štědře rozevívá svoji sociální náruč a z cizích a velmi často také z vypůjčených peněz vyplácí různé dávky a podpory bez ohledu na jejich další (případně i demotivační) vliv na společnost i jedince.

Pravice každému garantuje právo na nedotknutelnost soukromého majetku, jediné, co ji zajímá, je jestli byl nabyt legálně. Levice považuje vlastnictví, zvláště pak větší, za hřích a vlastnictví velkých společností přímo za vykořisťování. Díky tomuto postoji levice k majetku občanů státu těžko může vzniknout národní kapitál, dnes jediná alternativa spekulativnímu kapitálu nadnárodnímu. I proto je (především verbálně) „boj“ levice proti globalizaci skutečně k smíchu.

Takovéto rozdělení se zdá jasné, ovšem pro nacionální hnutí často vyvstává otázka, co je skutečně pravicové právě dnes, v době zmatení pojmů a významů. Velmi jednoduše se dá říci, že jestliže pravice v pravém slova smyslu hájí národ a jeho zájmy, pak to, co je pro národ prospěšné, je pravicové, seč se to na první pohled nemusí zdát jasné či se to může dokonce zdánlivě vylučovat.

Například jako pravicové a zároveň pronárodní se každému nemusí jevit snaha po tom, aby bylo vypláceno co nejméně sociálních dávek v nezaměstnanosti. Lidem bez zaměstnání by měl být umožněn výdělek v systému veřejně prospěšných prací, je to rozhodně smysluplnější, než je platit za nic. Je to smysluplnější, racionálnější, pro národ i stát prospěšnější.

Na druhé straně přídatky na děti není třeba snižovat, ba spíše naopak. Tato platba by měla být přiznána plošně všem rodičům českých dětí. To nejsou vyhozené peníze, to je investice do budoucnosti. Dnes je tato dávka omezena a vázána na plat rodičů a ti s vyššími příjmy na ni nemají nárok. Přístup, kdy se děti rozdělují na „chudé a bohaté“ a jenom ty „chudé“ jsou hodny státní podpory, je přístupem jasně levicovým. Nacionalisté nerozdělují národ na chudé a bohaté ani na nějaké pofiderní třídy, protože jej vnímají jako jeden celek a žádnou jeho funkční část nehodlají z národa vylučovat ani ji nějak postihovat.

Národ i jeho stát jsou jedním celkem, jedním tělem, ve kterém musí pro jeho zdravý chod fungovat spolupráce všech součástí. Dělení příslušníků národa včetně dětí na tzv. bohaté a chudé s tím, že jen ti chudí budou od státu dostávat pomoc, by mohlo vést k odcizení těch „bohatých“, až k jejich odmítnutí ztotožnění se a spolupráce se státem. Proč by měly ony „bohaté děti“ v dospělosti platit daně a pracovat ve prospěch toho státu, když ten je odmítá?

Jako stejně nesmyslné se mi jeví i vymezování nacionalistů v úči kapitalismu. Samozřejmě v případně národní socialistů je to pochopitelné, jedná se o levicový protinárodní směr, nacismus zkrátka není součástí nacionalistického hnutí a je zbytečné se jím zde dále zabývat. I od skutečných nacionalistů však občas zazní odmítání komunismu spolu s právě kapitalismem. Jedná se o nepochopení, komunismus je ideologie, kapitalismus proti tomu forma hospodářství a vlastnictví. Komunistickým zřůdným dvojčetem je liberální demokracie ne jako forma státu, ale jako ideologie, ta je stejně tak hodna zavržení.

Je pochopitelné, že se pohled na to, co je a co není pravicové, bude lišit a to zejména u demokratů, liberálů a nacionalistů. Za velmi důležité však považuji, aby se na tom, co skutečně je a co není pravicové a pronárodní, shodl nacionalistický tábor. Tím dokážeme uhájit pro naše vidění světa i nadále místo na slunci a dokážeme tak, že dělení na pravici a levicu ani dnes není ničím zbytečným a překonaným. Naopak, tyto pojmy je nutné znovu definovat a jasně se k nim vyjádřit.

David Macháček